

NAGRAJENCI DLUM ZA LETO 2013

3. 4. - 3. 5. 2014

GALERIJA DLUM

Židovska 10, Maribor

Razstava nagrajencev DLUM 2013 pomeni, kot vsa leta do sedaj, poleg vsakoletne kolektivne predstavitve del članov DLUM, najpomembnejšo razstavno prireditev, omogočajoč predstavitev del ne le v matični galeriji na Židovskem trgu v Mariboru, marveč tudi v tujini. Lanska kolektivna razstava članov DLUM z naslovom Sinergija generacij je potekala v skladu z značajem projekta Prestolnica mladih, pri čemer je bilo tudi nekdanje likovno razstavišče Rotovž, kjer so se omenjene razstave odvijale že desetletja, začasno v pristojnosti organizatorjev tematskih prireditev, ki so radi volje sprejeli ponujeno medgeneracijsko sodelovanje.

Že vrsto let lahko spremljamo tipični pojav, da večina članic in članov DLUM na kolektivnih razstavah predstavlja motive iz narave, vključujoč cvetlice, travnike, gozdove, krajine z vedutami ali celo izjemne živalske motive, ki pa praviloma navezujejo na sodobno, perečo ekološko problematiko, četudi v prikriti obliki.

Ludvik Pandur je tako lani razstavil nagrajeni sliki iz najnovejšega cikla Flora (gre za rimsko boginjo cvetja in pomladi), kjer s svetlobno nasičenim, nežnim koloritom na belo presevajajoči podlagi v svobodni kompoziciji ustvarja tkaninske preplete abstraktno asociativnih cvetov, pri čemer se tu in tam pojavijo zanj neobičajni črni grafizmi, tudi v obliki zelo tankih, minuciozno izvedenih dripingov. Na letošnji razstavi nagrajencev pa predstavlja novejše primerke iz vzporednega cikla Lebdeče sanje, kjer se vmes pojavi celo mitološka človeška figura v umetnikovem prepoznavnem neomanierističnem "retro-slogu". Hkrati lahko v novejšem ustvarjalnem opazimo umetnikovo nagnjenje do doslikavanja že obstoječih starejših upodobitev, pri čemer nastajajo neobičajne, večslojne palimpsestne kompozicije, ki povezujejo različna ustvarjalna obdobja v novito umetniško stvaritev.

Neposredno prepoznaven slog **Gregorja Pratnekerja**, ki združuje izročila različnih postimpresionističnih slogovnih varijacij v prepoznavnem ekspresivnem likovnem izrazu z nadrealističnim koloritom, ob uporabi lazurnega površinskega dripinga, upodabljaajoč antropomorfná drevesa, skrivnostne potke in osamljene sprehajalce, ki stopajo skozi naravo s strahospoštovanjem, zavedajoč se njenega sakralnega značaja, očitno prepričuje tudi številne strokovne žirije pri podeljevanju nagrad. Najnovejša Pratnekerjeva posebnost so nenavadno veliki tabelni formati s poudarjenimi človeškimi figurami, ki so končno postali enakovredni objekti in subjekti narave, črpajoč življenjsko energijo v soodvisnosti in sožitju z njo. Sem sodita tudi tokratni dvometrski sliki ležečega formata z vsemi omenjenimi lastnostmi, kot pendanta prikazujejo zimsko in pomladno gozdno idilo s "častilcema narave" v malodane pravljичni idili neomadeževanega biotopa.

Lucija Stramec razvija najnovejši ciklus z naslovom Vrt naslad v smislu monokromatskih, v bistvu grisaillnih upodobitev dreves, vejevja, semen in listja na temnejših podlagah s presevajajoče belimi likovnimi objekti v svobodni kompoziciji, kot bi opazovali sanjsko vizijo neukročene, divje narave na primeru (pra)gozdov. Upodobitve tako označujejo na gosto posejani, lebdeči vegetabilni detajli, razpršeni po celotni slikovni površini v smislu horror vacui, strahu pred praznino, pri čemer se izmenjavajo različne perspektive, saj gre za prepletanje pogledov na podrast, vmesne prostorske plane ali krošnje in hkrati izmenjavanje iluzije lebdenja z vtisom razsutosti po gozdnih tleh. Več kot očitna je vseprisotnost jesenske atmosfere odmiranja, kot bi šlo za umetničino individualno interpretacijo klasičnih moralizirajočih motivov, kot so vanitas, melanholija ali memento mori. Ob tem se postavlja vprašanje, ali je naslov cikla Vrt naslade (z aluzijo na Hieronima Boscha) mišljen ironično z ekološkim opozorilom, saj ni opaziti nobenih plodov življenjske strasti, le asketska sivina umirajoče narave.

Tudi **Marijan Mirt** je zašel iz mestnih vedut globoko v krajino, saj tokrat kot nagrajenec predstavlja izbor iz najnovejšega cikla gozdov v obliki žičnih prepletov popolnoma nesubstancnih, miniaturnim instalacijam podobnih skulptur, ki dejansko niso niti obla plastika niti relief niti slika, marveč vse v enem, dopolnjenih z efemernimi materiali,

kot so papir, lepilni trak, lepilo ipd., v funkciji nosilcev poslikave. Še posebej neobičajna pa je stvaritev pejsažnega motiva v takšnem pogojno kiparskem mediju, točneje upodobitve zelenih gozdičev s prikritimi antropomorfnimi ali zoomorfnimi liki, navezujoč na umetnikov priljubljen antični lik Akteona, ki ga je boginja lova Diana spremenila v jelena, da so ga raztrgali njegovi lastni psi, še prej pa je seveda klical na pomoč z lastnega mobija.

Na minuli kolektivni razstavi so morda najbolj presenetljiva dela predstavile DLUM-ove kiparke s kiparji ob boku, kot je na primer nagrajeni, v bronu odliti in v umetnino povzdignjeni, malodane groteskni, kontra-erotično učinkujoči par podvezice in modrčka **Metke Kavčič**, ki nekako nadgrajuje sočasne viseče bronaste draperije in čipkaste prtičke ter predhodni ciklus pločevinastih čipk, ki jih umetnica kot instalacije obeša v razstavnih prostorih. Na tokatni razstavi nagrajencev pa med drugim predstavlja tudi nenavadno skulpturo v obliki med seboj navpično zvarjenih rezil kos, brez ročajev, ponovno vnašajoč v svoj opus "moško" ostrino, ki pa jo mehča s čipkastimi perforacijami. Pomemben element je tukaj preigravanje svetlobe in sence na steni, kot projekcij visečih likovnih objektov, skrivnostno lebdečih v nekem nadrealističnem, sanjskem svetu.

Ob lanskem izboru nagrajencev je tričlanska žirija (Jerič, Jeza, Berdič) uvedla novost v smislu posebne pohvale, ki se osredotoča na izjemnost interpretacije že ustaljene likovne motivike.

Neobičajno dramatično učinkujeta reliefno strukturirani krajini **Matjaža Duha**, ki je prestopil prag svoje izključno pestre barvitosti v nepestre črmine in uporabil kot robni dodatek ali marginalijo celo črno tiskan časopisni kolaž v smislu perforiranega filmskega traku, vključno s sekvenčno učinkujočimi navpičnimi linijami. Še bolj nenavadno pa je večkrilno delo Retrospektiva, ki ga umetnik predstavlja tokrat, sestoječe iz štirih delov, treh slik in "stene", v smislu krajine in mestne vedute v njegovem najnovejšem, prepoznavnem slogu. Matjaž Duh sam pravi: "Želel sem problematizirati razstavno dejavnost v današnjem času, kjer avtorji razstavljamo kjerkoli (vlažen, zatohel prostor, razpokana stena, ki je bila nazadnje pobarvana leta 1957). Imena avtorjev so printana na nalepke, ki se včasih tudi utrgajo ali pa zaradi vlage odstopajo."

Manjšino, kot zmeraj, so predstavljale figuralne slikarske kompozicije, a zaradi specifične toliko bolj zanimive, kot na primer panoramska slika Prepričevanje cinemaskopskega formata **Marjana Jelenca**, kjer je med drugim naslikal silhueto kolega slikarja Stojana Graufa v živahni debati s svojo soprogo Darijo. Pa vendar Marjan Jelenc, kot zmeraj, tudi tokrat predstavlja najnovejša dela, med katerimi je eno, z naslovom Premoč narave, posvetil orkanu Sandy, ki je jeseni leta 2012 prizadel zvezno državo New Jersey (ZDA). O sliki pravi takole: "Po naravni katastrofi se je že polegel prah-dim, ki ga je še čutiti v atmosferi. Obstaja in prevladuje tišina, žalost, spomini, more, strah, tesnobe... Za takšno vzdušje sem moral izbrati kolorit, ki ne bo poudarjal ne dneva ne noči. Neverjetno, kako so lahko ruševine »lepe« in dobrodošle, kot likovni motiv. Razmetani elementi predstavljajo kaos, asimetrijo, strogo ubranost, zrcalne ponavljajoče situacije so v pozabi... Nered, ki ga je napravila narava, mi narekuje, da ustvarim likovni red in vse materialne ter psihične likovne elemente sestavim v urejeno likovno telo-celoto-sliko... V primeru, da sem opazovalcu slik pričaral občutke-podobne mojim, sem uspel."

Lanska bera nagrajениh in pohvaljenih avtorjev je bila nenavadno številčna, dokazujoč visoko kvaliteto ustvarjalcev, članov DLUM, ki se aprila letos z najnovejšimi deli predstavljajo v galeriji DLUM ter kasneje še v drugih galerijah, na primer v pordenonski "la roggia" in drugod.

Metka Kavčič

Po študiju likovne vzgoje na Pedagoški fakulteti v Mariboru, se je vpisala na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, na oddelek za kiparstvo, kjer je leta 1987 diplomirala pri prof. Slavku Tihcu. Specialko za konservatorstvo in restavracijsko je zaključila na isti ustanovi leta 1990. Enajst let je bila zaposlena kot konservatorica-restavratorka za leseno in kamnito plastiko v Pokrajinskem muzeju Ptuj. Leta 1998 in 2004 se je strokovno izpopolnjevala na École Nationale Supérieure des Beaux-Arts v Parizu na oddelku za klasično modelacijo. Od leta 2000 živi in dela v Mariboru kot samostojna ustvarjalca na področju kulture.

TAM SPODAJ II - PAS / bron / 32 x 30 x 15 cm / 2012

Marijan Mirt

Končal je Srednjo šolo za uporabno umetnost in dizajn ter Akademijo likovnih umetnosti v Zagrebu. Zadnjih deset let živi in ustvarja v Mariboru. Je avtor desetih javnih skulptur v Sloveniji in tujini. Pripravil je več kot 15 samostojnih razstav in sodeloval na več kot 40 skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini. Med pomembnejše dosežke šteje sodelovanje na kiparskem simpoziju v Rusiji "Autumn.Inspiration", ki je eden od večjih kiparskih simpozijev na svetu.

REKVIEM ZA AKTEONA / mešana tehnika / 190 x 60 x 30 cm / 2014

Ludvik Pandur

Diplomiral je leta 1970 na Oddelku za slikarstvo Akademije likovnih umetnosti v Zagrebu pri profesorju Antunu Mezdjiću. Med leti 1970 do 1973 je ustvarjal kot sodelavec Mojstrske delavnice profesorja Krsta Hegeđušića v Zagrebu. Na isti ustanovi je zaključil tudi slikarsko specialko. Zaposlen je kot redni profesor za slikarstvo na Oddelku za likovno umetnost Pedagoške fakultete v Mariboru.

LEBDEČE SANJE / olje na platnu / 120 x 100 cm / 2013

Gregor Pratneker

Gregor Pratneker je rojen leta 1973 v Mariboru, kjer tudi živi in ustvarja. S slikarstvom se je pričel ukvarjati kot samouk v devetdesetih letih. Leta 2006 je diplomiral na Oddelku za likovno umetnost na Pedagoški fakulteti v Mariboru z diplomsko nalogo »Slikarske vedute Maribora«. Med leti 2007 in 2012 je podiplomsko študiral na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 2012 tudi magistriral z nalogo »Abstrahiranje in deformacije oblik v mojem slikarstvu«. Leta 2013 je prejel prvo nagrado Majskega salona 2013 ter nagrado DLUM 2013. Od tega leta ima tudi status samostojnega ustvarjalca na področju kulture - slikarja. Ustvarja izključno v tehniki olja na platnu, v zadnjem obdobju pa se motivsko posveča predvsem krajinam - gozdovom, ki jih lahko slika tako en-plein-air kot v ateljeju. Razstavlja na samostojnih razstavah doma in v tujini ter sodeluje na številnih skupinskih razstavah in likovnih kolonijah.

MOŠKI V BELEM / olje na platnu / 95 x 120 cm / 2014

Lucija Stramec

Rojena je leta 1978 v Slovenj Gradcu. Študirala je slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Rezidenčno je bivala v Gradcu (2008, Cultural City Network Graz) in Parizu (2011, Cité Internationale des Arts). Razstavljala je na številnih razstavah v Sloveniji in tujini. Prejela je več nagrad, med drugim nagradi ZDSLU (2009) in DLUM (2013). Živi in ustvarja v Mariboru in na Muti.

BREZ NASLOVA / TiO2 na lan / 120 x 100 cm / 2013

Matjaž Duh

Po študiju likovne vzgoje in likovne pedagogike na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru je magistriral na Pedagoški fakulteti Sveučilišta na Reki in doktoriral na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je pridobil naziv doktorja likovno-pedagoških znanosti. Zaposlen je na Pedagoški fakulteti v Mariboru kot izredni profesor za specialno didaktiko na področju likovne umetnosti. Ob znanstveno raziskovalnem delu je aktiven tudi na likovno ustvarjalnem področju klasičnih in računalniških grafik in slikarstva. Je član Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Društva likovnih umetnikov Maribor. Za svoja likovna dela je dobil več nagrad in priznanj. Sodeloval je na več likovnih srečanjih doma in v tujini. Za seboj ima več kot sto skupinskih in samostojnih razstav doma in v tujini. Ustvarjalno področje je slikarstvo in grafika.

RETROSPEKTIVA / akril na platnu / 70 × 102 cm / 2014

Marjan Jelenc

Diplomiral je na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu, na oddelku za slikarstvo pri prof. Miljenku Stančiću 1974 leta. Podiplomski študij je nadaljevalna grafični specialki na isti ustanovi, pri prof. Albertu Kinertu in ga zaključil kot magister na področju grafičnega oblikovanja leta 1976. V času rednega študija je bil izredni profesor na Pedagoški gimnaziji v Zagrebu, kasneje pa kot likovni pedagog deloval na Pedagoški oz. III. gimnaziji v Mariboru. Marjana Jelenca poznamo kot slikarja, grafika, risarja ter kot avtorja ilustracij, knjižnih oprem, slikanic, diafilma, reklamnega risanege filma, likovnih oprem za gostinske lokale, grafičnih oblikovanj (priznanj, diplom, povelj, grbov), stenskih poslikav, vitražev, oblikovanje zunanjega in notranjega arhitekturnega prostora, kot oblikovalca unikatnega pohištva, zaves, stenskih in talnih oblog, fasadnih opleskov, avtorja karikatur, stenskih koledarje. Od leta 1974 je član DLUM in ZDSLJ, Društva oblikovalcev Slovenije in mednarodnega društva likovnih umetnikov INSEA. Svoja dela je avtor predstavil s samostojnimi in množičnimi skupinskimi razstavami doma in tujini.

PREMOČ NARAVE / akril in naravno oglje na platnu / 998 × 798 mm / 2014

Katalog izdalo: Društvo likovnih umetnikov Maribor

Zanj: Irena Gajser

Besedilo: Mario Berdič

Fotografije: Branimir Ritonja, arhiv avtorjev

Obltkovanje vabila in kataloga: Marjan Mirt

Tisk: Birocenter Lenart

Na otvoritvi razstave sodelujeta: Vinogradništvo Janžekovič, Pekarna Hlebček Pragersko

dium
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMETNIKOV
MARIBOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

MESTNA OBČINA MARIBOR

ENERGIJA PLUS
ELEKTRO MARIBOR

ELEKTRO MARIBOR d.d.

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE